

Det siger medlemmerne af FOA om brugen af vikarer på deres arbejdsplads

FOA har i perioden 29. april- 11. maj 2011 gennemført en undersøgelse om brugen af vikarer via forbundets elektroniske medlemspanel. Der indgik også andre emner i undersøgelsen.

Svarprocenten i undersøgelsen er 52, hvilket er lidt lavere end i flere andre undersøgelser via medlemspanelet.

Dette notat bygger på svarene fra 1.822 medlemmer.

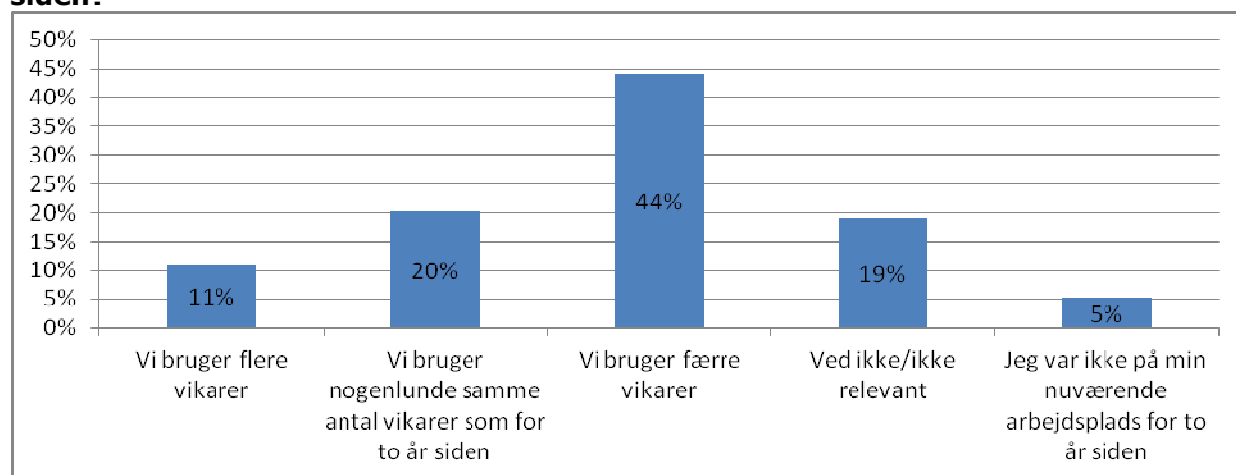
Hovedresultaterne er:

- 44 procent af deltagerne svarer, at der i dag bruges færre vikarer på deres arbejdsplads end for to år siden. Ser man bort fra dem, der ikke var ansat for to år siden, eller som har svaret "ved ikke", oplever hele 58 procent, at der i dag bruges færre vikarer.
- Blandt medlemmer fra de fleste forskellige arbejdssteder svarer mere end halvdelen af deltagerne i undersøgelsen, at det er sjældnere end halvdelen af gangene, at der tilbydes vikardækning ved kortere sygdom.
- Den mindre brug af vikarer får en række konsekvenser for både medlemmerne og borgerne. Næsten 8 ud af 10 svarer, at de selv og kollegerne må udføre flere opgaver og arbejde hurtigere. Mere end 6 ud af 10 svarer endvidere, at servicen for borgerne/brugerne forringes. Mere end halvdelen oplever, at arbejdsmiljøet påvirkes negativt, og hver tredje deltager siger, at de indimellem går på arbejde, selvom de er syge.
- I 2007 svarede 38 procent, at de benyttede sig af vikarer fra private vikarbureauer. Dette tal er faldet til blot 18 procent i denne undersøgelse.

Mindre brug af vikarer end for to år siden

Alle deltagere i undersøgelsen er blevet stillet spørgsmålet: "Bruger I flere eller færre vikarer på din arbejdsplads nu end for to år siden?". Vi ser, at hele 44 procent svarer, at de bruger færre vikarer på deres arbejdsplads end tidligere. Kun 11 procent bruger flere vikarer, mens niveauet er uændret for 20 procent af deltagerne i undersøgelsen. 24 procent af deltagerne har svaret "ved ikke" på spørgsmålet eller svaret, at de ikke var på deres nuværende arbejdsplads for to år siden. Trækker man disse ud af svarene, tilkendegiver hele 58 procent, at de bruger færre vikarer end for to år siden.

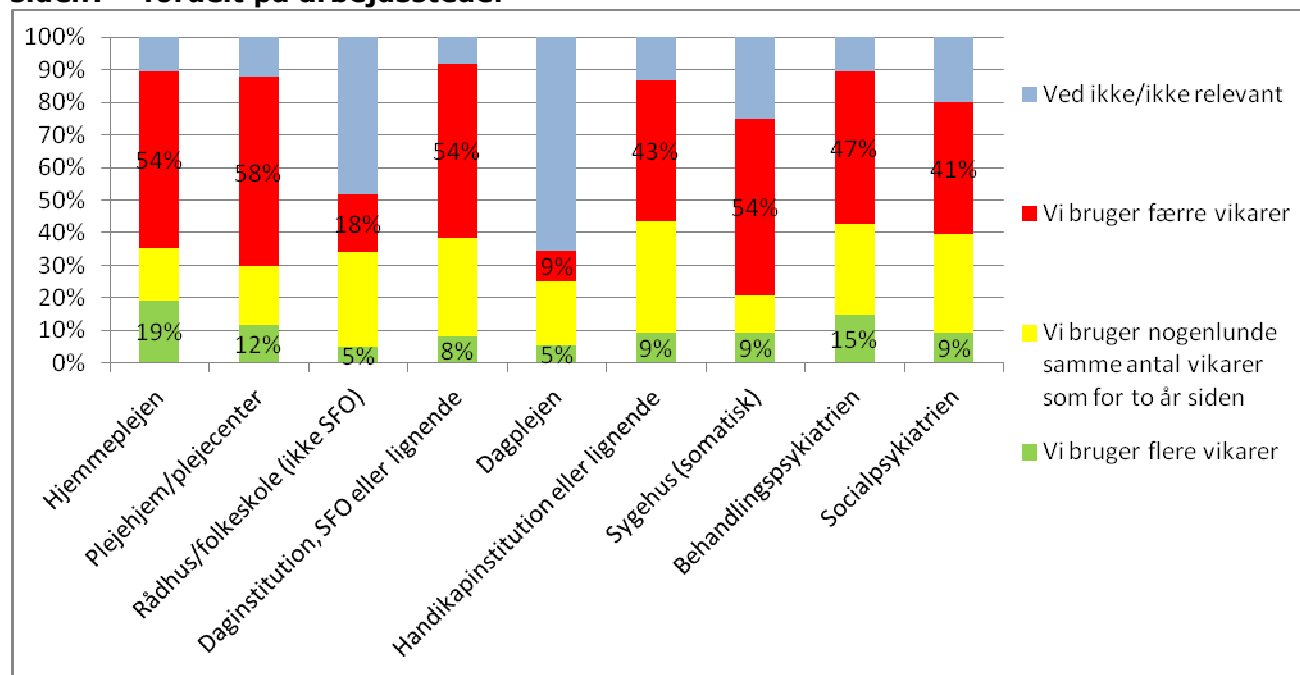
Figur 1. Bruger I flere eller færre vikarer på din arbejdsplads nu end for to år siden?

Antal svar: 1.822

Det svinger meget fra arbejdssted til arbejdssted, hvor meget mere eller mindre, der bliver gjort brug af vikarer.

Figur 2. Bruger I flere eller færre vikarer på din arbejdsplads nu end for to år siden? – fordelt på arbejdssteder

Antal svar: 1.822

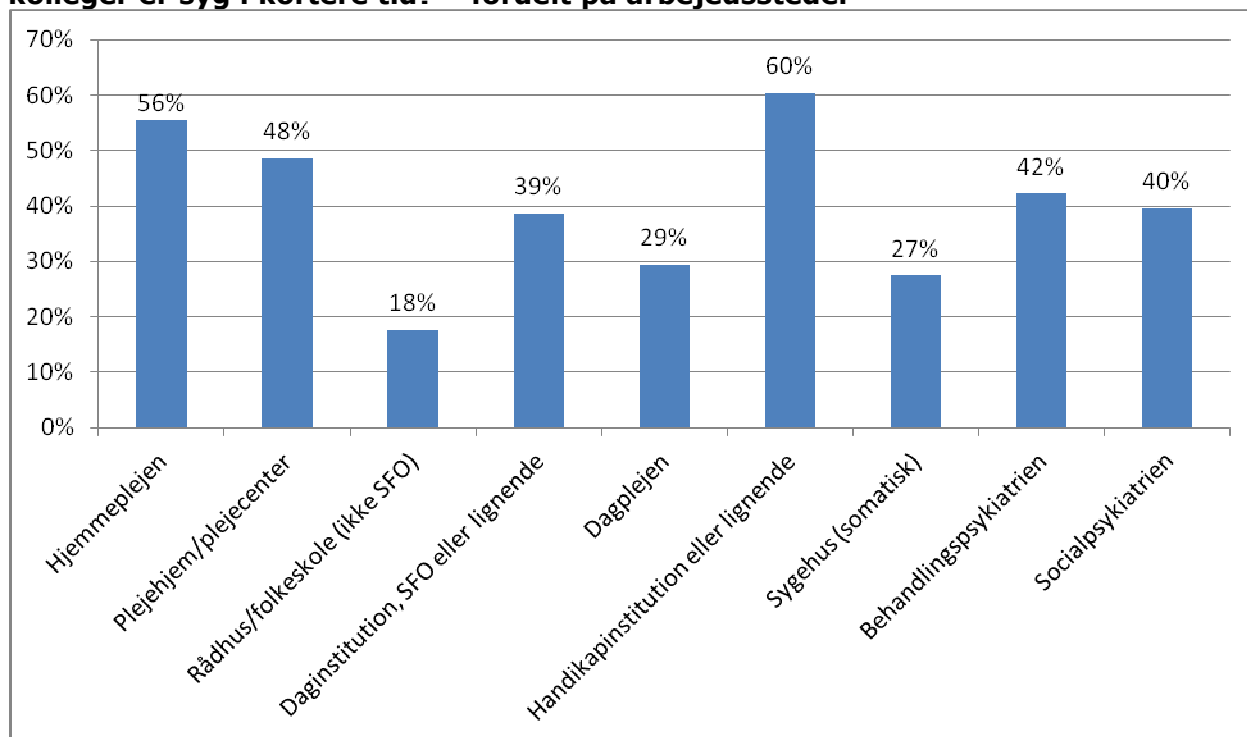
Det er især i hjemmeplejen, på plejehjemmene, på sygehusene og i daginstitutionerne, at der bruges færre vikarer. Her har mere end halvdelen af deltagerne svaret, at der bruges færre vikarer på deres arbejdsplads end for to år siden.

Der ses også klare forskelle på, hvornår man på arbejdspladserne dækker fravær ind med vikarer.

I figur 3 nedenfor ser vi, at det især på rådhus/folkeskoler, på sygehuse og i dagplejen er sjældent, at der er vikardækning ved korterevarende sygdomsforløb. Her svarer kun henholdsvis 18, 27 og 29 procent, at de "altid", "de fleste gange" eller "ca. halvdelen af gangene" har mulighed for vikardækning.

I den anden ende af skalaen finder vi handicapinstitutioner, hjemmeplejen og plejehjemmene, hvor mellem 48 og 60 procent svarer, at der mindst halvdelen af gangene er mulighed for vikardækning.

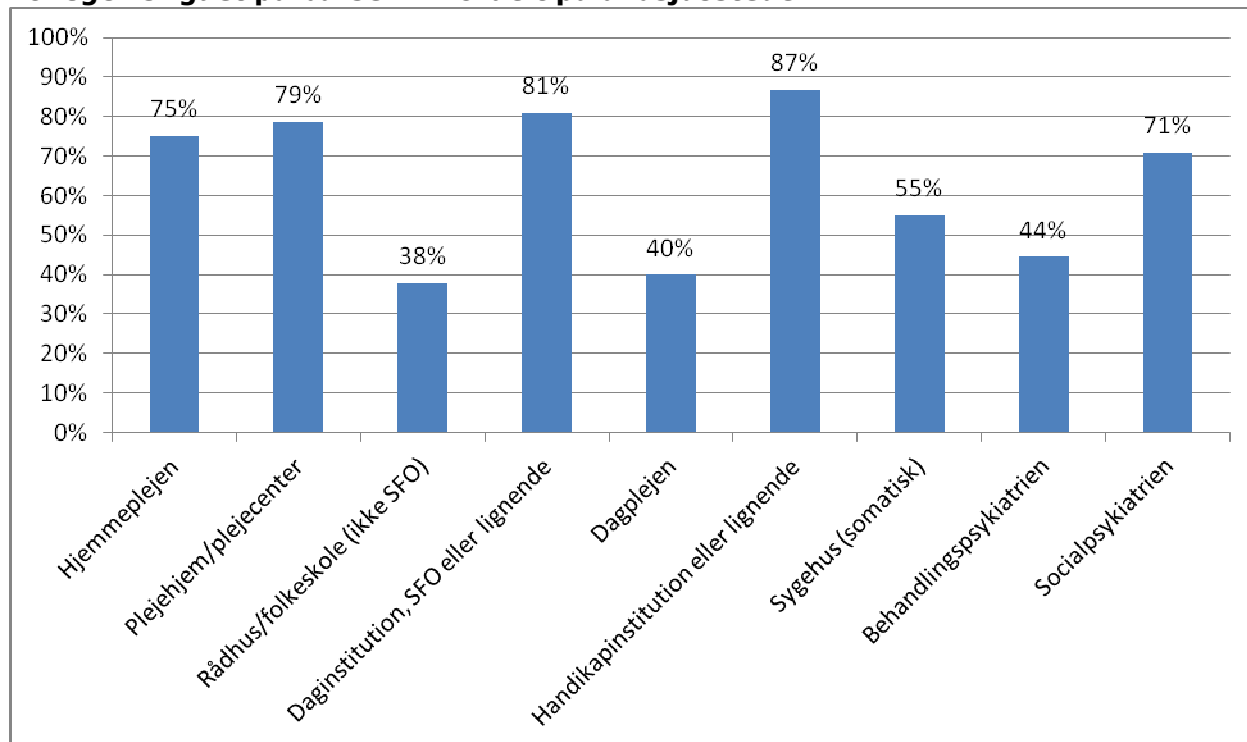
Figur 3. Har I i dag mulighed for vikardækning på din arbejdsplads, hvis en af dine kolleger er syg i kortere tid? – fordelt på arbejdssteder

Antal svar: 1.758

Søjlerne repræsenterer andelen, der svarer "Ja, altid", "Ja, de fleste gange" og "Ja, ca. halvdelen af gangene" på spørgsmålet.

Figur 4. Har I i dag mulighed for vikardækning på din arbejdsplads, hvis en af dine kolleger er gået på barsel? – fordelt på arbejdssteder

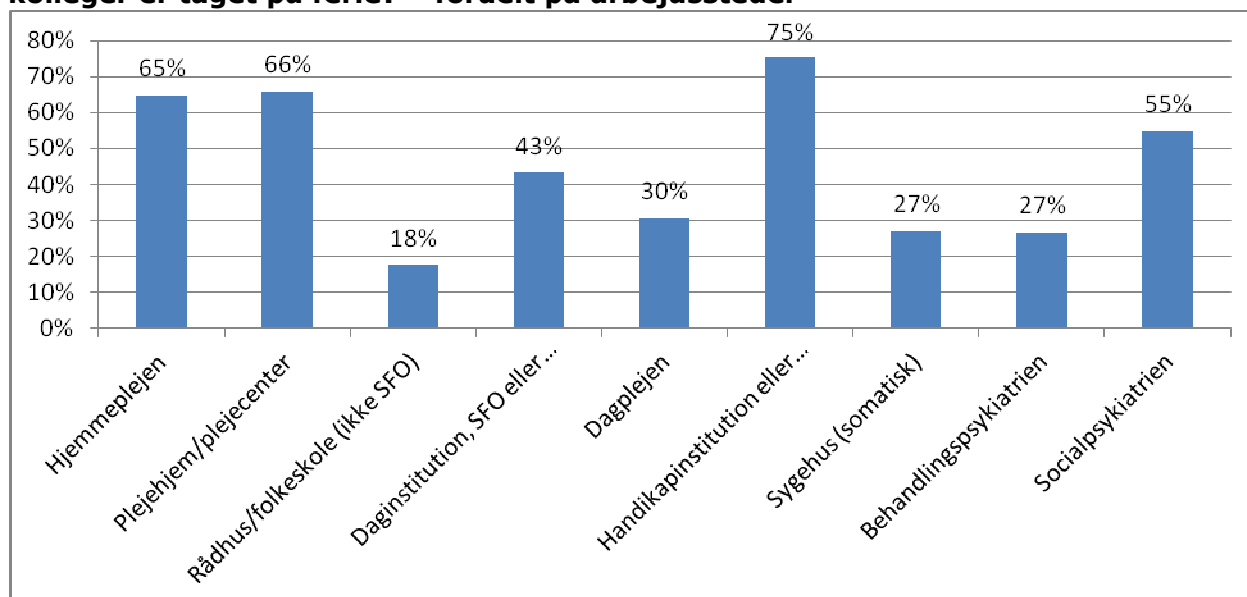

Antal svar: 1.759

Søjlerne repræsenterer andelen, der svarer "Ja, altid", "Ja, de fleste gange" og "Ja, ca. halvdelen af gangene" på spørgsmålet.

På spørgsmålet om, hvorvidt der er mulighed for vikardækning, når kolleger går på barsel, viser det sig, at der i højere grad er mulighed for vikardækning i disse situationer. På sygehusene er det dog stadig kun 55 procent, der svarer, at det i mindst halvdelen af tilfældene er muligt at få vikardækning under barsel. Også i behandlingspsykiatrien og i dagplejen er det sjældent, at der bliver givet mulighed for vikardækning under barsel.

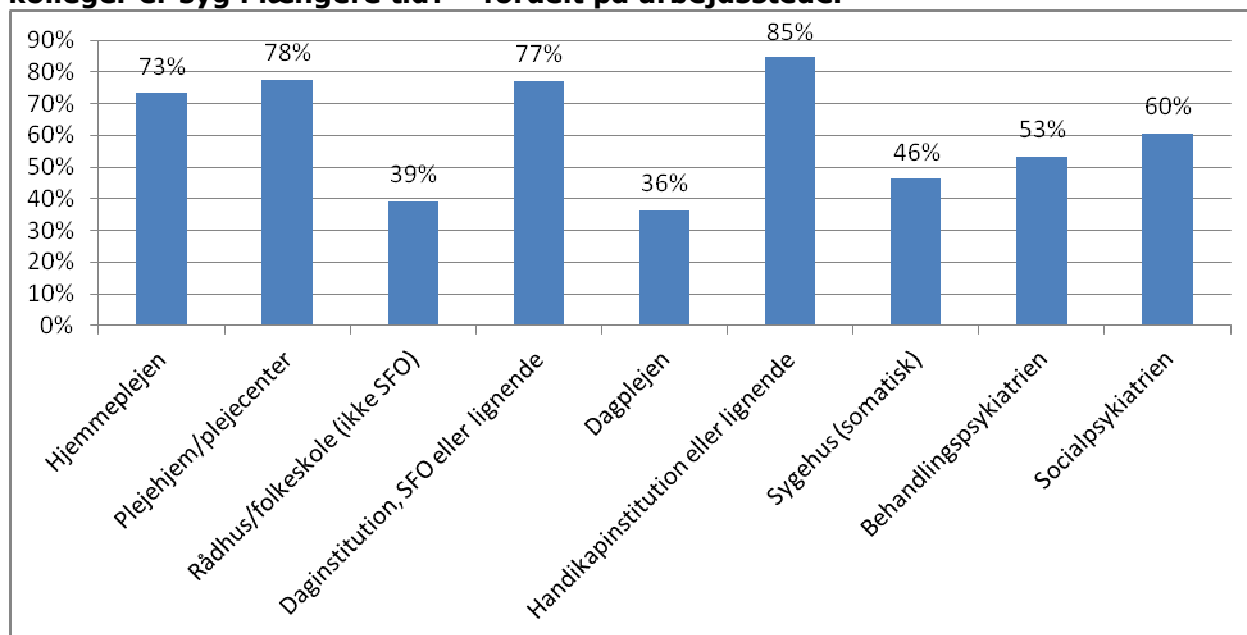
Figur 5. Har I i dag mulighed for vikardækning på din arbejdsplads, hvis en af dine kolleger er taget på ferie? – fordelt på arbejdssteder

Antal svar: 1.756

Søjlerne repræsenterer andelen, der svarer "Ja, altid", "Ja, de fleste gange" og "Ja, ca. halvdelen af gangene" på spørgsmålet.

Figur 6. Har I i dag mulighed for vikardækning på din arbejdsplads, hvis en af dine kolleger er syg i længere tid? – fordelt på arbejdssteder

Antal svar: 1.757

Søjlerne repræsenterer andelen, der svarer "Ja, altid", "Ja, de fleste gange" og "Ja, ca. halvdelen af gangene" på spørgsmålet.

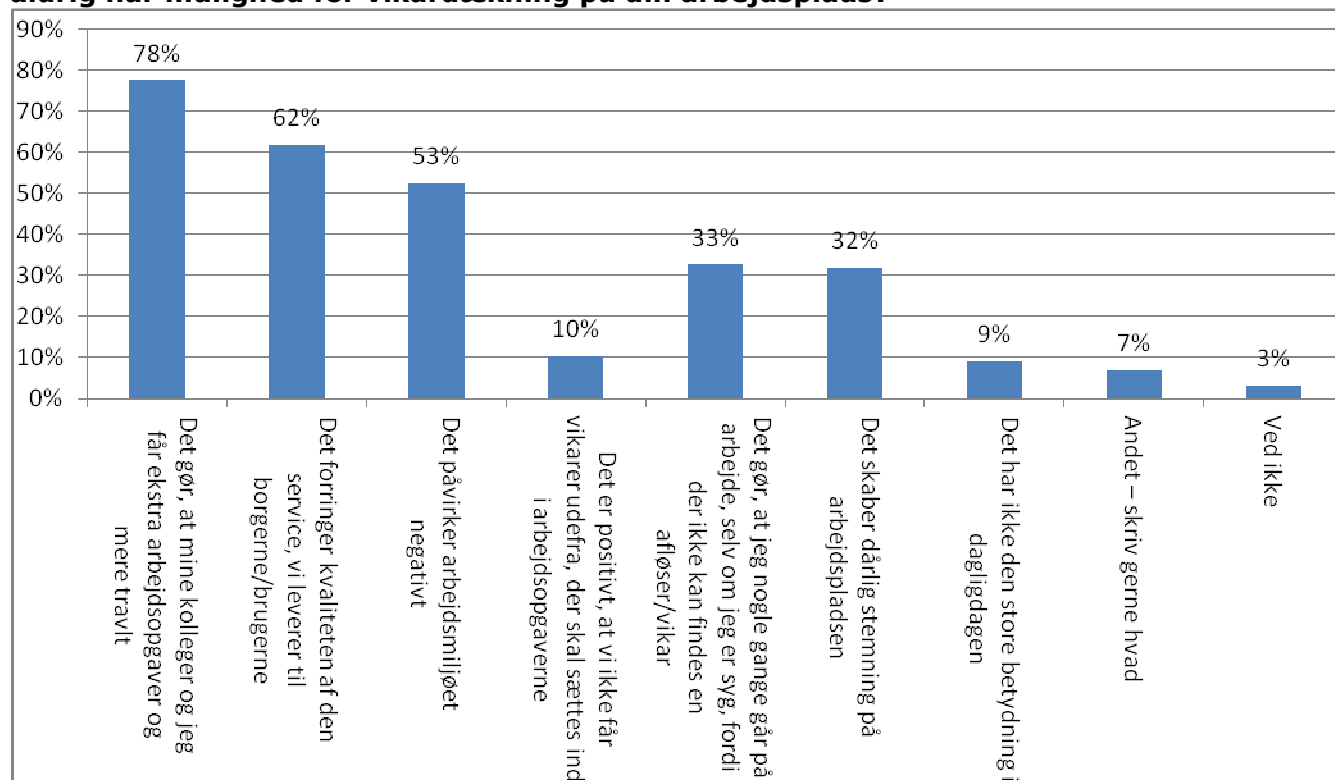
Ved ferie og længere tids sygdom er tendensen omtrent den samme som ved barsel, hvilket ses i figurerne 5 og 6 herover. Ved ferie er der dog lidt flere, der svarer, at der ikke er mulighed for vikardækning.

Medlemmerne må løbe hurtigere og servicen forringes

Som det fremgår af figur 7 nedenfor er konsekvenser af den mindre brug af vikarer tydelige. 78 procent af de personer, der sjældent eller aldrig har mulighed for at få vikardækning ved sygdom, ferie eller barsel, svarer, at den manglende vikardækning betyder, at de og deres kolleger får ekstra arbejdsopgaver og mere travlt.

Derudover siger 62 procent, at den manglende vikardækning forringer kvaliteten af den service, der leveres til borgerne/brugerne. En ud af tre personer fortæller, at han/hun nogle gange gange går på arbejde, selvom han/hun er syg, fordi der ikke kan findes afløser/vikar. Også arbejdsmiljøet påvirkes negativt. Mere end halvdelen oplever, at den manglende vikardækning påvirker arbejdsmiljøet negativt. En ud af 10 mener dog, at det ikke påvirker dagligdagen i større grad, mens lige så mange mener, at det er direkte positivt med færre vikarer, da en vikar i så fald ikke skal sættes ind i arbejdsopgaverne.

Figur 7. Hvad er din holdning til, at I i én eller flere situationer sjældent eller aldrig har mulighed for vikardækning på din arbejdsplads?

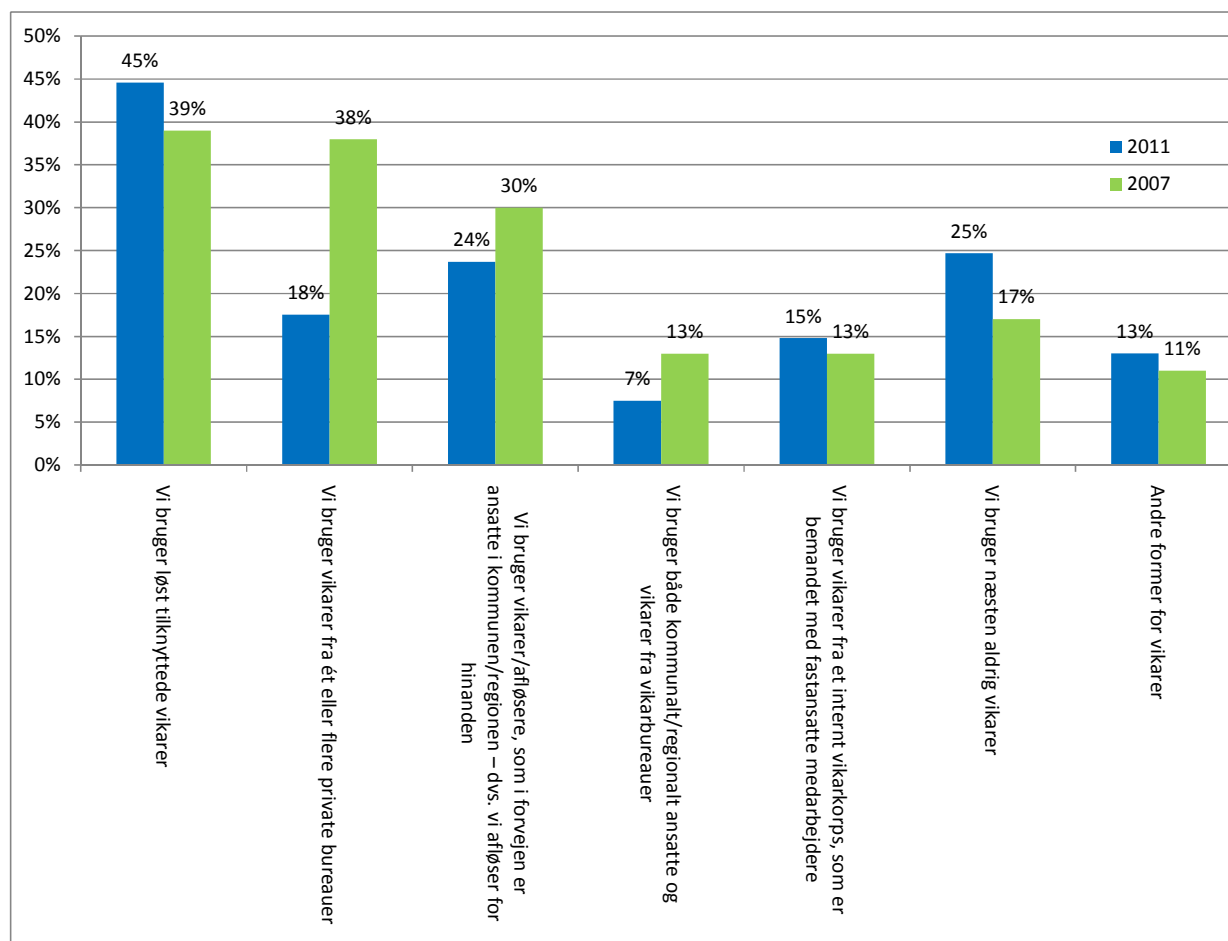

Antal svar: 1.053 personer har afgivet tilsammen 3.014 svar. Det betyder, at hver person har afgivet i gennemsnit 2,9 svar.

Stort fald i brugen af vikarer fra private vikarbureauer

Figur 8 nedenfor viser, hvilke former for vikarer, der benyttes på arbejdspladser, når der bliver givet mulighed for vikardækning. Et tilsvarende spørgsmål blev stillet tilbage i september 2007. Mest bemærkelsesværdigt er det, at brugen af vikarer fra private vikabureauer er faldet fra 38 procent til bare 18 procent. Man skal dog tage højde for, at der er sket en stigning i antallet fra 17 til 25 procent, der svarer, at de næsten aldrig bruger vikarer. Dette er med til at forstærke tendensen for de andre svar. Ikke desto mindre er faldet markant for vikarerne fra private vikarbureauer.

Figur 8. Hvilke former for vikarer bruger I på din arbejdsplads ved sygdom, ferie og lignende? Denne undersøgelse sammenlignet med undersøgelse fra oktober 2007

Antal svar: Undersøgelsen fra 2011: 1.805 personer har afgivet tilsammen 2.632 svar. Det betyder, at hver person har afgivet i gennemsnit 1,5 svar.

Undersøgelsen fra 2007: 2.132 personer afgav tilsammen 3.588 svar. Det betyder, at hver person afgav i gennemsnit 1,7 svar.

Metode

Undersøgelsen er gennemført via forbundets elektroniske medlemspanel MedlemsPulsen.

Deltagerne i panelet er sammensat af medlemmer, der har meldt sig til panelet via forbundets hjemmeside og tilfældigt udvalgte medlemmer, som er hvervet for at sikre en bred repræsentation fra forbundets sektorer mv.

Undersøgelsen er gennemført i perioden 29. april – 11. maj 2011. Der blev udsendt én påmindelse til medlemmerne i indsamlingsperioden.

1.904 medlemmer har gennemført undersøgelsen fuldt ud, det svarer til 52 procent af de inviterede. 152 medlemmer eller knapt 4 procent har afgivet nogen svar. Svarprocenten er lidt lavere end i flere andre undersøgelser via medlemspanelet.

1.822 medlemmer har svaret på ét eller flere af spørgsmålene om brugen af vikarer. Disse spørgsmål blev kun stilet til erhvervsaktive medlemmer. Der indgik andre emner i den samme medlemsundersøgelse, som også var stilet til efterlønnere og pensionister.